

16. Weaver D. H. Journalists around the world: commonalities and differences. In D. H. Weaver (Ed.), *The global journalist: news people around the world* (pp. 455–480). Cresskill, NJ: Hampton, 1998.

17. Weaver, D. H., Willnat, L. (Eds.). *The global journalist in the 21st century*. New York: Routledge, 2012.

18. Jaakkola Maarit. Journalists as Media Educators: Journalistic Media Education as Inclusive Boundary Work. *Journalism Practice*, 2022. Volume 16. Issue 6. <https://doi.org/10.1080/17512786.2020.1844040>

19. Recommendations and declarations of the Committee of Ministers of the Council of Europe in the field of media and information society. Media and Internet Division Directorate General of Human Rights and Rule of Law Strasbourg, July 2015. URL: https://www.coe.int/en/web/freedom-expression/committee-of-ministers-adopted-texts/-/asset_publisher/aDXmrol0vvsU/content/recommendation-cm-rec-2016-4-of-the-committee-of-ministers-to-member-states-on-the-protection-of-journalism-and-safety-of-journalists-and-other-media-

20. Головенко Р. Правовий статус блогерів в Україні: аналіз ІМІ. Інститут масової інформації, 2023. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/pravovyj-status-blogeriv-v-ukrayini-analiz-imi-i53699>

УДК 342.5:351.711

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2023.4.23>

КОМІСАРОВ О.Г., БЕЛАЙ С.В., ВОЛКОВ І.М.

ПРОЦЕДУРИ СПИСАННЯ ВІЙСЬКОВОГО МАЙНА: ПРОБЛЕМИ АКТУАЛЬНИХ СТАНУ ТА КЛАСИФІКАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО РЕСУРСУ

PROCEDURES FOR WRITING OFF MILITARY PROPERTY: PROBLEMS OF THE CURRENT STATE AND CLASSIFICATION OF INFORMATION RESOURCES

Метою статті є викладення результатів проведеного аналізу сучасного стану формування й використання інформаційних ресурсів при списанні військового майна та формулювання на цій основі науково обґрунтованих пропозицій щодо систематизації інформаційно-правових відносин списання військового майна в інтересах інтеграції вітчизняних інформаційних ресурсів до інформаційних систем підтримки і постачання НАТО. У статті розглянуто проблеми сучасного стану формування й використання інформаційних ресурсів при списанні військового майна. Акцентовано увагу на вузькому тлумаченні категорії «військове майно» із визначенням його кількісно-якісних, вартісних та інших характеристик, підтримання яких в інтересах служби є завданням для командирів (начальників) відповідного рівня. На основі аналізу досвіду оперативного управління військовим майном з лютого 2022 року та його максимально ефективного використання в інтересах оборони країни наголошено, що одним із основних завдань організації оборонних закупівель та постачання, сьогодні, є створення й забезпечення функціонування єдиної інформаційно-аналітичної платформи для виконання як основних завдань та функцій NSPA щодо України,

© КОМІСАРОВ О.Г. – доктор юридичних наук, професор, заступник начальника факультету забезпечення державної безпеки з навчальної роботи (Київський інститут Національної гвардії України)

© БЕЛАЙ С.В. – доктор наук з державного управління, професор, заступник начальника навчально-наукового центру організації освітнього процесу – начальник науково-методичного відділу (Національна академія Національної гвардії України)

© ВОЛКОВ І.М. – кандидат наук з державного управління, начальник юридичного відділу (Національна академія Національної гвардії України)

так і окремих процесів й процедур, таких як списання військового майна. Списання військового майна розглянуто як спеціальна процедура, яка застосовується щодо військового майна у разі втрати ним його функціональної спроможності задовольняти інтереси військової частини та/або військовослужбовця. Визначено ознаки інформаційного ресурсу списання військового майна, встановлено основних учасників процедур списання та їх інформаційно-правовий статус. Окремо надано інформаційно-правову характеристику самих процедур списання військового майна, а також процедур пов'язаних з його обліком. При цьому запропоновано виділяти три базові типи інформаційних ресурсів, які утворюються при використанні й списанні військового майна. Узагальнено, що інформаційним продуктом, який утворюється користувачами військового майна у військовій частині є «Повідомлення про списання», а його кінцевим споживачем є командири військових частин. Запропоновано подальші наукові дослідження спрямовувати на обґрунтування повноважень командирів військових частин як кінцевих споживачів інформаційного продукту та відмову від практики встановлених максимальних розмірів коштів на списання військового майна.

Ключові слова: інформація, інформаційний ресурс, інформаційний продукт, військова частина, військове майно, списання військового майна.

The purpose of the article is to present the results of the analysis of the current state of the formation and use of information resources during the write-off of military property and, on this basis, to formulate scientifically substantiated proposals for the systematization of information and legal relations of the write-off of military property in the interests of the integration of domestic information resources into NATO support and supply information systems. The article deals with the problems of the current state of formation and use of information resources in the process of military property write-off. Attention is focused on the narrow interpretation of the category "military property" with the definition of its quantitative, qualitative, cost and other characteristics, the maintenance of which in the interests of the service is a task for commanders (chiefs) of the appropriate level. Based on the analysis of the experience of operational management of military property since February 2022 and its most effective use in the interests of the country's defense, it is emphasized that one of the main tasks of the organization of defense procurement and supply today is the creation and maintenance of a single information and analytical platform for the implementation of both the main tasks and functions of the NSPA in relation to Ukraine, as well as individual processes and procedures, such as the write-off of military property. The write-off of military property is considered a special procedure that is applied to military property in case it loses its functional ability to meet the interests of a military unit and/or a serviceman. The author identifies the features of the information resource for write-off of military property, identifies the main participants in the write-off procedures and their information and legal status. Separately, the author provides an information and legal characterization of the procedures for writing off military property, as well as the procedures related to its accounting. At the same time, the author proposes to distinguish three basic types of information resources which are formed during the use and write-off of military property. It is generalized that the information product generated by users of military property in a military unit is the "Notice of write-off", and its end user is the commanders of military units. It is proposed that further scientific research should be directed at substantiating the powers of military unit commanders as end users of the information product and abandoning the practice of establishing maximum amounts of funds for writing off military property.

Key words: information, information resource, information product, military unit, military property, write-off of military property.

Вступ. Інтеграція України в системи управління та забезпечення НАТО є однією зі стратегічних цілей української влади у загальному напрямі євроатлантичної інтеграції. При цьому на рівні керівництва держави, складових сектору безпеки і оборони неодноразово повідомлялося щодо теоретичних та практичних напрацювань у напрямку організації оборонних закупівель та

постачання, прикладом яких можуть бути здійснені у співпраці з Агентством НАТО з підтримки і постачання (NSPA) заходи Міноборони України щодо утворення Агентства оборонних закупівель та Агентства з ресурсного забезпечення Збройних Сил України за стандартами НАТО у сфері постачання та логістики. Мета такої діяльності полягає, насамперед, в утворенні й функціонуванні єдиної інформаційно-аналітичної платформи, яка забезпечуватиме прозорість, законність, підзвітність, швидкість та загальну ефективність виконання як основних завдань та функцій NSPA щодо України (закупівля, логістика, технічна підтримка та забезпечення оперативності НАТО), так і окремих процесів й процедур, таких як списання військового майна.

Активне ведення бойових дій з лютого 2022 року підтвердило безліччю прикладів наявності проблем оперативного управління всім масивом даних щодо військового майна та його максимально ефективного використання в інтересах оборони країни, які виникли внаслідок швидкого витрачання, втрат, псування, а також вирішення проблеми швидкого відновлення втрачених запасів військового майна, широкого використання матеріально-технічних засобів переданих як за програмами міжнародної технічної допомоги, так і благодійними, волонтерськими організаціями, окремими громадянами, організації самими користувачами військового майна (частинами, підрозділами, окремим військовослужбовцями), а також членами їх сімей, небайдужими громадянами, які «обізнані» з відсутністю необхідного військового майна, благодійних «зборів» тощо.

У кожному із перелічених випадків отримання можливості військової частини оперативного управління певною річчю призводило до появи зобов'язань, які визначені Законом України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України» щодо формування відповідного інформаційного ресурсу та, у переважній більшості, ці зобов'язання залишаються не виконаними й вимагають постійного спрощення процедури списання військового майна, що, у свою чергу, утворює ризики втрати інформації щодо його актуального стану, стану його обліку, корупційні ризики та ризики втрати управління підрозділом.

Аналіз актуальних наукових досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання визначеної проблеми і які взято до уваги авторами. Дослідженню процедур списання військового майна та формування при цьому інформаційних ресурсів, їх використання, зокрема під час проведення у військових частинах службових розслідувань щодо встановлення причин та умов «списання», присвячено не багато наукових праць. Переважна більшість авторів розглядають комплексно проблеми матеріальної, адміністративної та дисциплінарної відповідальності військовослужбовців за втрату військового майна (В. Венедіктов, С. Іванов, Є. Ковалевська, С. Кузніченко, М. Макухін та інші) або особливості списання військового майна виходячи з його правового статусу (І. Гайдамака, П. Кондик, І. Логінов, В. Щербина та інші).

Окремим проблемам формування та використання інформаційних ресурсів у процесах управління державою та суспільством присвячені роботи В. Авер'янова, І. Арістової, О. Бандурки, О. Баранова, В. Брижка, О. Довганя, Р. Каложного, В. Колпакова, А. Марушачка, Н. Нижник, І. Пахомова, Г. Перепелиці, Г. Почепцова, О. Тихомирова та інших дослідників.

Виходячи з актуальності і значущості проблеми, метою статті є викладення результатів проведеного аналізу сучасного стану формування й використання інформаційних ресурсів при списанні військового майна та формулювання на цій основі науково обґрунтованих пропозицій щодо систематизації інформаційно-правових відносин списання військового майна в інтересах інтеграції вітчизняних інформаційних ресурсів до інформаційних систем підтримки і постачання НАТО.

Результати дослідження. У відповідності до положень статті 4 Закону України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України» військові частини мають вести облік закріпленого (отриманого) за ними майна у кількісних, якісних, обліково-номерних та вартісних показниках і враховувати військове майно по відповідних службах (продовольчій, речовій, квартирно-експлуатаційній, пально-мастильних матеріалів тощо) [1].

У разі втрати військового майном його функціональної спроможності (досягнення «непридатного стану») задовольняти інтереси військової частини (військовослужбовця) за актами технічного стану та інспекторськими посвідченнями має здійснюватися спеціальна процедура його списання командирами цих військових частин і посадовими особами органів військового управління відповідно до їх компетенції в порядку, встановленому Міністерством оборони України [1].

Поряд з цим віднесення відомостей щодо військового майна, його стану чи стану його обліку до категорії «інформаційний ресурс» доцільно розглядати як політико-правовий процес, що безпосередньо пов'язаний із підтриманням бойового потенціалу та бойових спроможностей Збройних Сил України та інших військових формувань на належному рівні, а у разі

«списання» – формування у відповідних інформаційних базах відомостей щодо незмінності рівня бойового потенціалу (бойових спроможностей), що й є основною практичною проблемою «списання» військового майна.

Представники сучасної інформаційно-правової науки, зокрема І. Мукомела, під час розгляду практичних проблем управління державою, пропонують аналізувати ознаки інформаційного ресурсу, що, у питанні, яке розглядається, робить відомості щодо військового майна «інформаційним інструментом» державного адміністрування відповідною сферою, фактично «відносячи» їх формулювання до завдань Міністерства оборони України (щодо Збройних Сил України) та інших центральних органів виконавчої влади, які скеровують діяльність інших суб'єктів забезпечення національної безпеки.

Такими ознаками, за позицією вказаного автора, загалом є: 1) систематизованість за певним критерієм у вигляді документа або масиву документів; 2) матеріальний характер, тобто існування тільки в зафіксованому на матеріальних носіях вигляді (зручному для формування, зберігання, використання, поширення і сприйняття інформації органами чуття людини); 3) цінність – відображення значущої інформації для суспільства, держави, особистості; 4) невичерпність, тобто при використанні, поширенні, зберіганні інформаційні ресурси умовно не знищуються; 5) об'єктивна необхідність в досягненні певного результату/цілей [2, с. 194].

В аспекті списання військового майна процедура формування інформаційного ресурсу набуває характеру розробки й оформлення документів щодо вилучення військового майна з обліку у військовій частині у випадках: переведення військового майна в останню (найнижчу) категорію, набуття непридатного стану (за неможливості або економічної недоцільності його відновлення і використання), убування в межах затверджених норм, використання на виробничі, господарські та експлуатаційні потреби в межах установлених норм, у тому числі на підготовку зброї (боеприпасів) до зберігання або застосування, виготовлення сумішей, проведення аналізу, виконання будівельних та будівельно-монтажних робіт, його витрачання, а також у разі його втрати, знищення або нестачі, встановлених Порядком списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту [3]. Звернемо увагу, що у даному випадку мова йде саме про формування певного інформаційного ресурсу, який «засвідчує» зняття з обліку, але безпосередньо (через користувача певної інформаційної системи (цифрового продукту)) не пов'язаний зі зміною кількісних чи якісних характеристик військового майна.

При цьому слід згадати, що встановлення реального стану, остаточних кількісних, якісних характеристик військового майна здійснюється шляхом проведення товарознавчої експертизи військового майна, техніки та озброєння, серед завдань якої є й такі як: визначення вартості наданих на дослідження об'єктів, які використовуються як військове майно; визначення типу та призначення наданих на дослідження об'єктів; визначення характеристик та властивостей наданих на дослідження об'єктів відповідно до Українського класифікатора товарів зовнішньоекономічної діяльності; визначення виробника, країни походження, року виготовлення (комплексно з трасологічним дослідженням) наданих на дослідження об'єктів; визначення змін показників якості наданих на дослідження об'єктів (комплексно з відповідними фахівцями з експлуатації подібного майна) [4]. Отже, визначаючи «реальний стан» військового майна та надаючи йому оцінку кінцевий споживач інформаційного продукту буде спиратися на висновки експертів (спеціалістів) як на окремий інформаційний ресурс.

На загальнодержавному рівні система інформаційних ресурсів (державних електронних інформаційних ресурсів) пов'язаних із військовим майном, виходячи із загальнодержавної політики цифровізації суспільних процесів та процесів управління державою, виходить за межі оцінки стану його обліку у військовій частині та пов'язує військове майно загалом (в його вартісному або кількісному обрахунку) із загальними показниками управління суспільством та державою. Так, наприклад, А. Марущак та С. Петров, у межах аналізу базової інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури електронного урядування, пропонували групування відповідних інформаційних ресурсів у державні інформаційні та інформаційно-телекомунікаційні системи: електронної взаємодії органів виконавчої влади; електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів; інтегрованої системи електронної ідентифікації та аутентифікації; електронного кабінету громадянина; веб-порталу електронного урядування gov.ua, у тому числі єдиний державний веб-портал відкритих даних та єдиний державний портал адміністративних послуг; спеціальних захищених мереж передачі даних, у тому числі національної системи конфіденційного зв'язку; захищеної електронної пошти; захищених центрів обробки даних, у тому числі з використанням хмарних технологій; формування базових державних реєстрів, у тому числі оцифрування паперових носіїв, та покращення якості даних в державних реєстрах [5, с. 19].

При цьому слід звернути увагу на запропоновані вказаними авторами визначення поняття «державні електронні інформаційні ресурси» (систематизована, закріплена на матеріальних носіях і/або відображена в електронному вигляді інформація, право на володіння, використання або розпорядження якою належить державі або яка обробляється фізичними чи юридичними особами відповідно до наданих їм повноважень суб'єктами владних повноважень, призначена для задоволення потреб громадянина, суспільства, держави [5, с. 20]) та обґрунтування доцільності надання повноважень обробки відповідної інформації кінцевому споживачеві інформаційного продукту. Отже, вбачається, що утворювана інформаційно-аналітична платформа має забезпечити можливість «списання» військового майна шляхом «повідомлення» користувачем військового майна військової частини (командира) як кінцевого споживача інформаційного продукту про наявність підстав для такого «списання».

Виходячи із вищевикладеного отримання військовослужбовцем або підрозділом чи військовою частиною певних матеріальних цінностей, як і у подальшому його списання, мають призводити до появи (утворення) відповідних типів інформаційних ресурсів на рівні кінцевого споживача, із подальшим їх використанням в управлінських циклах на кожному з рівнів управління військами (силами), а також у межах планування забезпечення операцій (дій) із залученням цих військових частин (підрозділів, окремих військовослужбовців). При цьому слід пам'ятати, що базове поняття «військове майно» у вказаному Законі України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України» та інших нормативно-правових актах використовується з метою позначення саме державного майна, яке було встановленим порядком закріплене за військовими частинами, закладами, установами та організаціями Збройних Сил України (інших складових сектора безпеки і оборони) із віднесенням до нього будинків, споруд, передавальних пристроїв, всіх видів озброєння, бойової та іншої техніки, боєприпасів, пально-мастильних матеріалів, продовольства, технічного, аеродромного, шкільського, речового, культурно-просвітницького, медичного, ветеринарного, побутового, хімічного, інженерного майна, майна зв'язку та інших видів майна, яке закріплюється за Збройними Силами України (іншими складовими сектора безпеки і оборони) на праві оперативного управління виходячи з його цільового та функціонального призначення.

Також слід врахувати, що Положенням про військове (корабельне) господарство Збройних Сил України «військове майно» розглядається або як сукупність сил і засобів (всі види озброєння, бойової та іншої техніки, ракети, боєприпаси, ракетне паливо, пальне, мастильні матеріали та спеціальні речовини, продовольство, речове, інженерне, хімічне майно та інші матеріальні засоби, які використовуються для забезпечення потреб Збройних Сил України на мирний та воєнний час), або як частина матеріально-технічної бази військових частин (кораблів) і з'єднань (об'єкти господарського, технічного, медичного, спеціального призначення, а також бойової підготовки та виховної роботи), або як матеріальні засоби, призначені для забезпечення бойової підготовки і виховної роботи, військового побуту, правильної експлуатації, ремонту, зберігання озброєння, військової техніки і майна, що, у свою чергу, дозволяє розглядати цю категорію у її найширшому тлумаченні, за якого «наявність» у військової частини військового майна, що було передане їй на праві оперативного управління, стає обов'язковою умовою для її утворення та подальшого функціонування за призначенням.

Відповідно, при використанні військового майна, утворюються три базові типи інформаційних ресурсів: 1) відомості щодо сил і засобів, за якими таке військове майно було (може бути) закріплене встановленим порядком; 2) відомості щодо матеріально-технічної бази (майнові комплекси) військової частини, до складу якої таке майно було (може бути) передане; 3) відомості, згідно з якими таке військове майно віднесено до категорії «витратних матеріалів» бойової підготовки, військового побуту, виховної роботи з підлеглим особовим складом тощо. Зауважимо, що кожен із цих типів є державним інформаційним ресурсом, відомості у якому мають певний ступінь обмеження доступу до них, а володільцем інформації є держава.

Облік наявності, руху і якісного (технічного) стану військового майна в підрозділі організовується також командиром цього підрозділу шляхом ведення облікових документів загалом за підрозділ (крім бронетанкового озброєння і техніки, автомобільної техніки і майна, електрогазової техніки та майна, засобів інженерного озброєння і техніки служби пального) відповідно до затвердженого переліку та поділу на оперативний облік (ведеться у службах забезпечення органів військового управління за номенклатурою, встановленою начальниками відповідних служб забезпечення органів військового управління) та облік за первинними документами [6].

При цьому проявляється вузьке тлумачення «військового майна», яке отримує кількісно-якісні, вартісні та інші характеристики, підтримання яких в інтересах служби стає завданням

для командирів (начальників) відповідного рівня. Так, у відповідності до п. 2.3 вказаного вище Положення командир військової частини (з'єднання) організовує військове (корабельне) господарство та керує ним як особисто, так і через штаб, своїх заступників, начальників родів військ та служб [7]. За такого підходу не доцільно вести мову про класифікацію інформаційних ресурсів кінцевим споживачем інформаційного продукту, а «військове майно» фіксується у відповідних облікових документах його користувача – утворюваних та адміністрованих ним інформаційних базах, про «самовиключення» з яких й повідомляється кінцевого споживача інформаційного продукту та цей факт отримує характеристику «списання».

Безпосередньо особливості статусу військового майна в аспекті процедур його списання визначаються Порядком вилучення і передачі військового майна Збройних Сил [8], Положенням про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах [9], Інструкцією з обліку військового майна у Збройних Силах України [6], Порядком списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту [10], Порядком списання військового майна в Національній гвардії України [11], Положенням про військово (корабельне) господарство Збройних Сил України [7], Методикою визначення залишкової вартості майна Збройних Сил України та інших військових формувань [12], іншими підзаконними нормативно-правовими актами. Зауважимо, що жодним із перелічених нормативно-правових актів не визначаються умови вилучення військового майна із обігу (використання чи застосування), а визначаються переліки випадків (подій), внаслідок настання яких відповідне військово майно має бути вилучено з обліку поступово (через переведення до нижчої категорії) або одночасно у разі його втрати чи фізичного знищення. Саме категорія «вилучення» вбачається основою для формування єдиної інформаційно-аналітичної платформи взаємодії командирів військових частин, як кінцевих споживачів інформаційного продукту, з органами військового управління, а також відповідного інформаційного ресурсу користувачами військового майна загалом.

Щодо користувачів військового майна пунктом третім Порядку списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту закріплено вичерпний перелік випадків «списання» військового майна, а також визначено умови його «утилізації»: набуття непридатного стану (за неможливості або економічності недоцільності його відновлення і використання); убування в межах затверджених норм; розбирання (розділення) зразків озброєння, військової та спеціальної техніки під час дії правового режиму воєнного стану з метою використання їх складових для відновлення, модернізації зразків озброєння, військової та спеціальної техніки або їх виготовлення; використання пального для заправлення автомобільної, спеціальної техніки, повітряних суден, кораблів, човнів, електроагрегатів, засобів малої механізації підрозділів країн-партнерів, складових сектору безпеки і оборони, юридичних осіб незалежно від форм власності, а також фізичних осіб, у яких перебувають у власності такі засоби, для виконання завдань в інтересах Збройних Сил»; втрати чи нестачі військового майна за умови, що відновлення його є неможливим або економічно недоцільним (виявлення як нестачі в результаті інвентаризації; втрати (знищення, руйнування) внаслідок стихійного лиха або воєнних (бойових) дій, проведення антитерористичної (миротворчої) операції, проведення операції Об'єднаних сил або внаслідок диверсій; втрати (знищення, руйнування) внаслідок пожежі, катастрофи або аварії; знищення або приведення у непридатний стан за розпорядженням військового командування з метою запобігання загарбанню його противником або з метою запобігання поширенню інфекційних захворювань; використання на виробничі, господарські та експлуатаційні потреби в межах установлених норм, у тому числі на підготовку зброї (боєприпасів) до зберігання або застосування, виготовлення сумішей, проведення аналізу, виконання будівельних та будівельно-монтажних робіт; знесення будівель (споруд, об'єктів незавершеного будівництва, об'єктів благоустрою, інженерних мереж, спеціальних споруд, гідротехнічних споруд, будівель та споруд, що розташовані у службово-технічній забудові при аеродромах та технічних позиціях зенітних ракетних та радіотехнічних військ, арсеналів, баз і складів зберігання боєприпасів, їх огороження) у зв'язку з пошкодженнями (руйнуванням) та набуття непридатного стану (за неможливості або економічної недоцільності його відновлення і використання) внаслідок воєнних (бойових) дій, терористичних актів, диверсій, проведення антитерористичної операції, проведення операції Об'єднаних сил, міжнародної операції з підтримання миру і безпеки, спричинених іншою збройною агресією; знесення будівель (споруд) або об'єктів незавершеного будівництва через недоцільність використання та з метою будівництва на їх місці нових об'єктів) [10].

Висновки з даного дослідження та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Здійснюючи інтеграційні процедури щодо входження до інформаційного середовища NSPA військові частини використовують інформаційні ресурси списання військового майна однакових типів, які сформовані користувачами військового майна та «опрацьовані» командирами цих частин як кінцевими споживачами інформаційного продукту. Запропонований підхід зробить органи військового управління незалежними від технічних рішень (спроможностей), які приймаються військовими частинами для організації обліку військового майна, зокрема в аспекті його списання, а також дозволить заощадити суттєві фінансові ресурси держави на технічному забезпеченні обліку на рівні військових частин (за «єдністю» технологічних рішень) не знижуючи рівень державного контролю за витратами військового майна.

Подальші наукові дослідження доцільно спрямовувати на: обґрунтуванні повноважень командирів військових частин, як кінцевих споживачів інформаційного продукту (повідомлення) списання військового майна користувачами такого майна у військовій частині; визначені форми надання цих «повідомлень про списання» відповідного майна користувачем, у розрізі служб чи підпорядкованих підрозділів; обґрунтуванні доцільності дослідження кількісних характеристик та якісного стану військового майна; визначенні вичерпного переліку причин та умов «списання», які мають бути встановлені виключно проведенням службового розслідування.

Окремим напрямком дослідження слід вважати обґрунтування відмови від практики встановлення максимальних розмірів коштів та залежності від нього повноважень на списання військового майна.

Список використаних джерел:

1. Про правовий режим майна у Збройних Силах України: Закон України від 21.09.1999 № 1075-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1075-14#Text>.
2. Мукомела І.В. Інформаційні ресурси та їх вплив на державно-правовий розвиток. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2013. Вип. 26. С. 190–202.
3. Про затвердження Порядку списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту : Наказ Міноборони України від 29.03.2021 № 81. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0655-21#n13>
4. Оцінка майна і техніки військового призначення та озброєння. Експертиза військового майна. Київський науково-дослідний інститут судових експертиз. URL: <https://kndise.gov.ua/ekspertyza-vijskovogo-majna/>
5. Марущак А.І., Петров С.Г. Зміст поняття «державні електронні інформаційні ресурси». *Інформація і право*. № 4(27)/2018. С. 15–21. URL: https://ippi.org.ua/sites/default/files/4_10.pdf
6. Про затвердження Інструкції з обліку військового майна у Збройних Силах України : Наказ Міноборони України від 17.08.2017 № 440. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1192-17#n11>
7. Про затвердження Положення про військове (корабельне) господарство Збройних Сил України : Наказ Міноборони України від 16.07.1997 № 300. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0615-97#Text>
8. Про затвердження Порядку вилучення і передачі військового майна Збройних Сил : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.08.2002 № 1282. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1282-2002-%D0%BF#Text>
9. Про затвердження Положення про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.08.2000 № 1225. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1225-2000-%D0%BF#Text>
10. Про затвердження Порядку списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту : Наказ Міноборони України від 29.03.2021 № 81. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0655-21#n13>
11. Про затвердження Порядку списання військового майна в Національній гвардії України : Наказ МВС України від 17.01.2017 № 25. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0214-17#Text>
12. Про затвердження Положення про військове (корабельне) господарство Збройних Сил України : Наказ Міноборони України від 16.07.1997 № 300. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0615-97#Text>
13. Про затвердження Методики визначення залишкової вартості майна Збройних Сил України та інших військових формувань : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.05.1998 № 759. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/759-98-%D0%BF#Text>